

Tilinpäätös, toiminnan ja talouden toteutuminen vuonna 2019

Selostus

Tilintarkastamattomia tilinpäätöstietoja esiteltiin suullisesti hallituksen 10.2.2020 kokouksen info-osuudessa. Toiminta- ja talouslukuihin ei ole 10.2.2020 kokouksen jälkeen tullut muutoksia. Tilintarkastus on HUSissa viikoilla 8-9. Alkuperäisen aikataulun mukaisesti hallitus allekirjoittaa tilinpäätöksen 23.3.2020 kokouksessa.

HUSin tarjoamien palvelujen kysynnän kasvu jatkui vuonna 2019. Ennalta suunniteltua kiireetöntä hoitoa koskevien elektiivisten läheteiden vertailukelpoinen määrä (330 189) kasvoi 4,7 % edellisvuodesta. Vuoden 2019 joksena arkipäivänä HUSiin saapui keskimäärin 1 300 elektiivistä lähetettä (vuonna 2018 keskimäärin 1 250 lähetettä/arkipäivä).

Erikoissairaanhoidon päivystyskäyntien määrä (297 865) kasvoi 19,0 % edellisestä vuodesta. Päivystyskäyntien lukumäärän merkittävään kasvuun vaikutti Haartmanin ja Malmin päivystystoimintojen siirtyminen Helsingin kaupungilta HUSille vuoden 2019 alussa. Vertailukelpoinen päivystyskäyntien lukumäärä, ilman em. kahden yksikön päivystyskäyntejä, laski edellisen vuoden toteumasta 2,2 %. Vuonna 2019 erikoissairaanhoidon päivystyskäyntejä toteutui HUSin sairaaloissa keskimäärin 820 käyntiä päivässä (vuonna 2018 keskimäärin 690 käyntiä päivässä).

Erikoissairaanhoidossa (ml. ostopalvelut) hoidettujen eri henkilöiden lukumäärä vuonna 2019 oli 587 444, mikä kasvoi 5,2 % edellisestä vuodesta. HUSin itse tuottamia erikoissairaanhoidon palveluja käytti 552 418 eri henkilöä (+ 5,2 % edelliseen vuoteen verrattuna). Tämän lisäksi vuonna 2019 hoidettiin 191 214 yhteispäivystysten terveyskeskuspotilasta, mikä on 70,6 % (79 138 potilasta) enemmän kuin vuonna 2018. Terveyskeskuspotilaiden lukumäärän merkittävään kasvuun vaikutti erityisesti Haartmanin ja Malmin päivystystoimintojen siirtyminen Helsingin kaupungilta HUSille vuoden 2019 alussa.

Hoidettujen eri henkilöiden kokonaismäärä, sisältäen myös yhteispäivystysten terveyskeskuspotilaat, oli 680 621 henkilöä (kokonaismäärässä potilaat, joita on hoidettu sekä erikoissairaanhoidossa että HUSin terveyskeskuspäivystyksessä, ovat luvussa vain kertaalleen). Kasvu vuoteen 2018 verrattuna oli 10,8 %. Jäsenkuntien asukkaista lähes joka kolmas (32,3 %) käytti vuoden 2019 aikana HUSin tuottamia tai järjestämiä erikoissairaanhoidon palveluja. Vuonna 2018 erikoissairaanhoidon palveluita käyttäneiden jäsenkuntalaisten osuus oli 31,1 %.

HUSin jäsenkuntien erikoissairaanhoidon asukaskohtaiset kustannukset olivat vuonna 2019 keskimäärin 1 057 euroa. Tämä on 6,8 % enemmän kuin vuoden 2018 toteuma ilman jäsenkunnille palautettua Töölön kiinteistön myyntivoittoa. Vertailukelpoinen asukaskohtaisen deflatoidun kustannuksen kasvu oli 3,6 %, kun vertaillaan kustannuksia ilman jäsenkuntien ja HUSin välisiä työnjaollisia muutoksia. Jäsenkuntalaskutuksen määrä on suoraan seurausta kunkin kunnan asukkaiden käyttämästä HUSin palveluiden määrästä ennakkoon vahvistetun hinnaston mukaisin hinnoin. 3 kunnan laskutus alitti talousarvion ja 21 kunnan laskutus ylitti talousarvion.

Sairaanhoidollisen palvelutuotannon kokonaismäärä eli laskutusosuudella painotettu volyymi ylitti talousarvion sisältämän suunnitelman 3,3 % ja kasvoi 4,7 % edellisestä vuodesta. Huomioiden vuoden 2019 alussa jäsenkunnilta HUSille siirtyneet toiminnot suuntaa antava vertailukelpoinen toi-

mintavolyymien kasvu edellisestä vuodesta oli 0,8 %. Avohoidon osuus oli lähes edellisvuoden tasolla, sen laskutuksen osuus HUSin erikoissairaanhoitosta oli 45,6 % Avohoidon laskutuksen osuus koko HUSin omasta palvelutuotannosta (erikoissairaanhoito + perusterveydenhuolto) 46,6 % oli myös edellisen vuoden tasolla. Tuotelukumäärien mukaisesti tarkasteltuna avohoidon osuus HUSin erikoissairaanhoitosta oli 87,6 % ja koko omasta palvelutuotannosta (erikoissairaanhoito + perusterveydenhuolto) 88,5 %.

Sitovat nettokulut ylittivät talousarvion 6,5 % (111,0 milj. euroa) ja kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 11,7 % (190,1 milj. euroa) ilman Töölön myyntivoittoa vuonna 2018 ja potilasvakuutuksen kertaluonteista tuottoa vuonna 2019. Toteutunut kumulatiivinen talousarvioylitys johtuu osittain volyymin kasvusta aiheutuneesta toimintakuluylityksestä ja sen synnyttämästä potilashoidon määrään sidottujen muuttuvien kulujen kasvusta (mm. hoitotarvikkeet, lääkkeet ja sairaanhoidollisten palvelujen ostot). Toiminnan määrän kasvusta johtuva muuttuvien kulujen kasvu aiheutti noin 1,4 % sitovien nettokulujen budjettiylityksen. Loppuosuus budjettiylityksestä, 5,1 %, aiheutui tavoiteltua heikommasta tuottavuuskehityksestä sekä panostuksista toiminnan vaikuttavuuteen ja laatuun (mm. uusien lääkehoitojen käyttöönotto, tilamuutokset ja ICT panostukset).

Loppuvuoden tehostetuista toimenpiteistä huolimatta toiminnan tuottavuus kehittyi epäsuotuisasti. Toimintakulujen hallinta ei onnistunut tavoitteiden mukaisesti, vaan ne ylittivät talousarvion enemmän kuin toiminnan määrän. Toimintakulut ylittivät talousarvion 5,8 % eli 131,1 milj. euroa ja vastaavasti toimintavolyymi ylitti 3,3 % talousarvion. Kun huomioidaan jäsenkunnilta HUSille siirtyneiden uusien toimintojen kulut ja Apotin käyttöönotosta aiheutuvat kertaluonteiset kustannukset, oli toimintakulujen vertailukelpoinen kasvu edelliseen vuoteen verrattuna 5,0 %. Toimintakulujen kokonaiskasvu viime vuodesta sisältäen HUSille siirtyneet uudet toiminnot oli 10,2 %. Sitovien nettokulujen vertailukelpoinen (vuosi 2019 ilman uusia toimintoja) kasvu edellisestä vuodesta oli 4,7 %, kun Töölön kiinteistön myyntivoiton vuoden 2018 ja potilasvakuutuksen kertaluonteisen tuoton vuoden 2019 sitovia nettokuluja alentavat vaikutukset eliminoidaan.

Tilikauden tulos oli 15,0 milj. euroa alijäämäinen (TA 20,0 milj. euron alijäämä). Toteutunut alijäämä oli 5,0 milj. euroa talousarviota pienempi. Talousarviota pienempi alijäämä selittyy joulukuulle muihin toimintatuottoihin kirjatusta kertaluonteisesta potilasvakuutusmaksun palautuksesta (15,8 milj. euroa), joka johtui vammaispalvelulain muutoksesta.

Investointien yhteismäärä oli 209,1 milj. euroa. Rakennusinvestointien osuus oli 137,5 milj. euroa. Investointiohjelman suurimmat hankkeet ovat vielä rakentamisvaiheessa. Erilaisten teknisten korjaustöiden ja Puistosairaalan peruskorjauksen lisäksi Meilahdessa rakennetaan Naistenklinikan C-osan kerroksia 3 ja 4 vuodeosastoiksi ja Silmä-korvasairaalassa jatketaan laajoja tiivistyskorjauksia rakennuksen käyttökunnossa pitämiseksi. Jorvin sairaalassa on rakentamisvaiheessa mm. apteekin uusien tilojen hanke, Lohjan sairaalassa päivystysalueen muutostyö, Hyvinkään sairaalassa uusi sydänvalvontayksikkö ja Porvoon sairaalassa osastotilojen korjaus psykiatrian käyttöön.

Pitkäaikaista lainaa nostettiin talousarvion mukaisesti 160 milj. euroa ja lainoja lyhennettiin 14,9 milj. euroa. Vuoden 2019 lopussa lainakanta oli 527,1 milj. euroa, josta pitkäaikaisia lainoja oli 452,1 milj. euroa. Lyhytaikaista rahoitusta otettiin 65,0 milj. euroa 5 kuukaudeksi vuoden 2019 aikana maksuvalmiuden turvaamiseksi ennen loppuvuonna tapahtunutta pitkäaikaisen lainan nostoa. Lisäksi lyhytaikaista rahoitusta otettiin joulukuussa 75,0 milj. euroa 4 kuukaudeksi. Tällä varauduttiin vuoden vaihteen tavallista suurempiin maksuihin ja alkuvuoden järjestelmämuutosten aiheutta-

maan laskutuksen mahdolliseen viivästymiseen. Vuoden 2020 lopussa lainakannan arvioidaan olevan 662,2 milj. euroa.

Esityslistan paremman luettavuuden ja teknisen toteutuksen takia listateksti on tiivis ja laajempi vuoden 2019 tilinpäätöksen esittelyteksti on **liitteenä 1.**

Päätösesitys

Hallitus päättää

1. käsitellä vuoden 2019 tilinpäätöksen tilintarkastamattomat tiedot ja
2. että varsinainen tilinpäätöskäsittely on 23.3.2020 kokouksessa.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.

Lisätiedot

Toimitusjohtaja Juha Tuominen, juha.a.tuominen(at)hus.fi
Talousjohtaja Mari Frostell, mari.frostell(at)hus.fi

Liitteet

- 1 Liite 1: Tilinpäätöksen 2019 esittely

Jakelu

